

Національна академія наук України
Головна астрономічна обсерваторія
ПРОТОКОЛ засідання Вченої ради ГАО
15.02.2018 р. № 4
м. Київ

Учену раду ГАО НАН України в складі 26 чоловік затверджено Постановою Бюро Відділення фізики і астрономії НАН України від 4 липня 2017 р. (протокол № 5).

ПРИСУТНІ:

16 членів Ученої ради – акад. НАН України **Я.С. Яцків** (голова Вченої ради), к.ф.-м.н. **С.Г. Кравчук** (заступник голови Вченої ради), к.ф.-м.н. **Л.М.Свачій** (учений секретар Ученої ради), акад. НАН України **Ю.І. Ізотов**, чл.-кор. НАН України **Н.Г. Шукіна**, д.ф.-м.н. **П.П. Берцик**, д.ф.-м.н. **Н.Г. Гусєва**, д.ф.-м.н. **Ю.І. Федоров**, д.ф.-м.н. **Я.В. Павленко**, к.ф.-м.н. **І.Б. Вавилова**, к.ф.-м.н. **А.А.Василенко**, к.ф.-м.н. **О.А. Велесь**, к.ф.-м.н. **П.Ф. Лазоренко**, к.ф.-м.н. **В.К.Тарадій**, к.ф.-м.н. **М.М. Медведський**, **В.Л. Костюченко** (голова профспілки).

ПОРЯДОК ДЕННИЙ

1. Розгляд запиту «Тестування та впровадження програмно-математичного забезпечення вимірювань параметрів руху космічних апаратів і малих небесних тіл для завдань контролю космічного простору та навколоремної астрономії» (термін виконання: 01.06.2018–31.12.2018 рр.); науковий керівник: академік НАН України **Я.С. Яцків**) для участі в конкурсі науково-технічних проектів наукових установ НАН України у 2018 р.

(доповідають акад. НАН України Я.С. Яцків, к.ф.-м.н. І.Б. Вавилова).

2. Розгляд пропозиції для участі в конкурсі на найкраще книжкове видання НАН України: **Кудря Ю.М., Вавилова І.Б.** «Позагалактична астрономія» (для студентів вузів); номінація – навчальне видання.

3. Про підтримку кандидатів на вакансії членів-кореспондентів і дійсних членів НАН України (вибори 2018 р.).

4. Про деякі питання щодо наукового журналу «Advances in Astronomy and Space Physics» *(доповідають акад. НАН України Ю.І. Ізотов і к.ф.-м.н. В.Я.Чолій).*

5. Про внесення до тематичного плану наукових досліджень ГАО НАН України на 2018 р. чотирьох НДР, що фінансуються в рамках Цільової комплексної програми НАН України з наукових космічних досліджень на 2018–2022 рр.

6. Різне.

1. СЛУХАЛИ: Розгляд запиту «Тестування та впровадження програмно-математичного забезпечення вимірювань параметрів руху космічних апаратів і малих небесних тіл для завдань контролю космічного простору та навколоземної астрономії» (термін виконання: 01.06.2018–31.12.2018 рр.); науковий керівник: академік НАН України Я.С. Яцків) для участі в конкурсі науково-технічних проектів наукових установ НАН України у 2018 р.

Голова Вченої ради ГАО НАН України акад. НАН України **Я.С. Яцків** нагадав присутнім про Розпорядження Президії НАН України № 717 від 26.12.2017 р. «Про проведення конкурсу науково-технічних проектів наукових установ НАН України у 2018 р.» та додав, що від ГАО НАН України підготовлено матеріали для подання на цей конкурс. Далі акад. Я.С. Яцків розповів про запит «Тестування та впровадження програмно-математичного забезпечення вимірювань параметрів руху космічних апаратів і малих небесних тіл для завдань контролю космічного простору та навколоземної астрономії» (термін виконання: 01.06.2018–31.12.2018 рр.); науковий керівник: академік НАН України Я.С. Яцків), запропонований від ГАО НАН України для участі в конкурсі науково-технічних проектів наукових установ НАН України у 2018 р.

К.ф.-м.н **І.Б. Вавилова** доповнила розповідь акад. Я.С. Яцківа про названий запит.

Акад. НАН України **Я.С. Яцків:** Прошу Вчену раду підтримати подання запиту «Тестування та впровадження програмно-математичного забезпечення вимірювань параметрів руху космічних апаратів і малих небесних тіл для завдань контролю космічного простору та навколоземної астрономії» (термін виконання: 01.06.2018–31.12.2018 рр.); науковий керівник: академік НАН України Я.С. Яцків) для участі в конкурсі науково-технічних проектів наукових установ НАН України у 2018 р.

УХВАЛИЛИ: За результатами відкритого голосування (за — 16; проти — 0; утрималися — 0) підтримати подання запиту «Тестування та впровадження програмно-математичного забезпечення вимірювань параметрів руху космічних апаратів і малих небесних тіл для завдань контролю космічного простору та навколоземної астрономії» (термін виконання: 01.06.2018–31.12.2018 рр.); науковий керівник: академік НАН України Я.С. Яцків) для участі в конкурсі науково-технічних проектів наукових установ НАН України у 2018 р.

2. СЛУХАЛИ: Розгляд подання для участі в конкурсі на найкраще книжкове видання НАН України — Юрій Кудря, Ірина Вавилова «Позагалактична астрономія» (навчальний посібник; Київ, НВП «Видавництво “Наукова думка” НАН України», 2016); номінація – навчальне видання; фізико-математичні й технічні науки.

Акад. НАН України **Я.С. Яцків** надав слово вченому секретареві ГАО НАН України Л.М. Свачій.

Л.М. Свачій нагадала присутнім про лист Науково-видавничої ради НАН України №33/25—2 від 6 лютого 2018 р., де науковим установам НАН України запропоновано подавати матеріали для участі в конкурсі на найкраще

книжкове видання НАН України (матеріали можна подавати до 01.03.2018 р.). Доповідачка відмітила, що на цей конкурс (номінація: навчальне видання) хоче подати матеріали співробітник ГАО НАН України к.ф.-м.н. І.Б. Вавилова.

Акад. НАН України **Я.С. Яцків** надав слово к.ф.-м.н. І.Б. Вавиловій.

І.Б. Вавилова докладно розповіла про навчальний посібник для студентів вишів «Позагалактична астрономія» (Київ, НВП «Видавництво “Наукова думка” НАН України», 2016), котрий вона хоче подати для участі в названому конкурсі (номінація – навчальне видання; фізико-математичні й технічні науки), та попросила підтримки Вченої ради.

Акад. НАН України **Я.С. Яцків**: Є пропозиція підтримати це подання.

УХВАЛИЛИ: За результатами відкритого голосування (за — 16; проти — 0; утрималися — 0) рекомендувати подання книжки

Юрій Кудря, Ірина Вавилова «Позагалактична астрономія»
(навчальний посібник;

Київ, НВП «Видавництво “Наукова думка” НАН України», 2016)

для участі в конкурсі на найкраще книжкове видання НАН України (номінація— навчальне видання; фізико-математичні й технічні науки).

Книжка «Позагалактична астрономія» (автори: *Юрій Кудря та Ірина Вавилова*) — це навчальний посібник з позагалактичної астрономії, котрий містить як новітні результати астрономічних спостережень і теоретичних розробок, так і класичні погляди щодо галактик. Назване видання стане в пригоді студентам й викладачам вищих навчальних закладів, аспірантам і фахівцям у галузі астрофізики й фізики, а також усім, хто цікавиться позагалактичною астрономією.

3.

а) СЛУХАЛИ: Про підтримку кандидатури доктора фізико-математичних наук, професора Ситенка Юрія Олексійовича (Інститут теоретичної фізики ім. М.М.Боголюбова НАН України) у виборах на вакансію члена-кореспондента Національної академії наук України за спеціальністю «Теоретична і математична фізика» (Відділення фізики і астрономії Національної академії наук України).

УХВАЛИЛИ: За результатами відкритого голосування (за — 16; проти — 0; утрималися — 0) підтримати кандидатуру

доктора фізико-математичних наук, професора

Ситенка Юрія Олексійовича

у виборах на вакансію члена-кореспондента Національної академії наук України за спеціальністю «Теоретична і математична фізика» (Відділення фізики і астрономії Національної академії наук України).

Ю.О. Ситенко — висококваліфікований фахівець у галузі теоретичної і математичної фізики, добре знаний у світі вагомим внеском у розвиток квантової теорії поля та її застосування до фізики елементарних частинок, астрофізики, космології та фізики конденсованого стану речовини. Він провадить також активну науково-організаційну й педагогічну діяльність.

б) СЛУХАЛИ: Про підтримку кандидатури доктора геологічних наук, професора Семененко Віри Пантелеївни (Інститут геохімії, мінералогії та рудоутворення ім. М.П. Семененка НАН України) у виборах на вакансію члена-кореспондента Національної академії наук України за спеціальністю «Космічна мінералогія» (Відділення наук про Землю Національної академії наук України).

УХВАЛИЛИ: За результатами відкритого голосування (за — 16; проти — 0; утрималися — 0) підтримати кандидатуру

доктора геологічних наук

Семененко Віри Пантелеївни

у виборах на вакансію члена-кореспондента Національної академії наук України за спеціальністю «Космічна мінералогія» (Відділення наук про Землю Національної академії наук України).

В.П. Семененко — провідний учений у галузі космічної мінералогії та космохімії. Вона добре знана у світі завдяки вагомим науковим здобуткам, серед яких розроблення основних положень нової галузі науки – *космоєкології*, котра вивчає космос з погляду його практичної цінності для людства. В.П.Семененко провадить також активну науково-організаційну роботу, зокрема є засновником відділу космоєкології та космічної мінералогії. Наукова й науково-організаційна діяльність В.П. Семененко відзначена низкою нагород.

в) СЛУХАЛИ: Про підтримку кандидатури доктора фізико-математичних наук, професора Жука Олександра Івановича (Одеський національний університет ім.І.І. Мечникова) у виборах на вакансію члена-кореспондента Національної академії наук України за спеціальністю «Астрофізика» (Відділення фізики і астрономії Національної академії наук України).

УХВАЛИЛИ: За результатами відкритого голосування (за — 16; проти — 0; утрималися — 0) підтримати кандидатуру

доктора фізико-математичних наук, професора

Жука Олександра Івановича

у виборах на вакансію члена-кореспондента Національної академії наук України за спеціальністю «Астрофізика» (Відділення фізики і астрономії Національної академії наук України).

О.І. Жук — висококваліфікований фахівець у галузі астрофізики, космології та гравітації, відомий у світі завдяки вагомим науковим здобуткам. Він провадить також активну науково-організаційну й викладацьку роботу. Наукова й науково-організаційна діяльність О.І. Жука відзначена низкою нагород, зокрема Державною премією України (2014 р.).

г) **СЛУХАЛИ:** Про підтримку кандидатури доктора фізико-математичних наук Гомонай Ганни Миколаївни (Інститут електронної фізики НАН України) у виборах на вакансію члена-кореспондента Національної академії наук України за спеціальністю «Атомна і молекулярна спектроскопія» (Відділення фізики і астрономії Національної академії наук України).

УХВАЛИЛИ: За результатами відкритого голосування (за — 16; проти — 0; утрималися — 0) підтримати кандидатуру

доктора фізико-математичних наук

Гомонай Ганни Миколаївни

у виборах на вакансію члена-кореспондента Національної академії наук України за спеціальністю «Атомна і молекулярна спектроскопія» (Відділення фізики і астрономії Національної академії наук України).

Г.М. Гомонай — добре знаний у світі вчений у галузі фізики електроніонних зіткнень. Вона провадить також активну науково-організаційну діяльність, зокрема з 2017 р. очолює Інститут електронної фізики НАН України (м. Ужгород). Наукова й науково-організаційна діяльність Г.М. Гомонай відзначена низкою нагород.

д) **СЛУХАЛИ:** Про підтримку кандидатури доктора фізико-математичних наук, професора Вільчинського Станіслава Йосиповича (Київський національний університет ім. Тараса Шевченка) у виборах на вакансію члена-кореспондента Національної академії наук України за спеціальністю «Теоретична і математична фізика» (Відділення фізики і астрономії Національної академії наук України).

УХВАЛИЛИ: За результатами відкритого голосування (за — 16; проти — 0; утрималися — 0) підтримати кандидатуру

доктора фізико-математичних наук, професора

Вільчинського Станіслава Йосиповича

у виборах на вакансію члена-кореспондента Національної академії наук України за спеціальністю «Теоретична і математична фізика» (Відділення фізики і астрономії Національної академії наук України).

С.Й. Вільчинський — висококваліфікований фахівець у галузі фізики квантових рідин і Бозе-Ейнштейнівських конденсатів, космології раннього Всесвіту тощо, один із провідних фізиків-теоретиків України, добре знаний у світі вагомим внеском у розвиток цих напрямів науки. Він провадить також активну науково-організаційну й педагогічну діяльність, зокрема очолює кафедру квантової теорії поля фізичного факультету КНУ ім. Тараса Шевченка, упродовж багатьох років читає студентам загальні та спеціалізовані курси лекцій.

е) **СЛУХАЛИ:** Про підтримку кандидатури доктора фізико-математичних наук Захаренка Вячеслава Володимировича (Радіоастрономічний інститут НАН України) у виборах на вакансію члена-кореспондента Національної академії

наук України за спеціальністю «Астрофізика» (Відділення фізики і астрономії Національної академії наук України).

УХВАЛИЛИ: За результатами відкритого голосування (за — 16; проти — 0; утрималися — 0) підтримати кандидатуру

доктора фізико-математичних наук

Захаренка Вячеслава Володимировича

у виборах на вакансію члена-кореспондента Національної академії наук України за спеціальністю «Астрофізика» (Відділення фізики і астрономії Національної академії наук України).

В.В. Захаренко — висококваліфікований фахівець у галузі радіоастрономії, добре знайий в Україні й у світі вагомими науковими здобутками щодо вивчення імпульсних і спорадичних космічних сигналів у декаметровому діапазоні тощо. Водночас він провадить активну науково-організаційну діяльність, зокрема з 2017 р. очолює Радіоастрономічний інститут НАН України (м. Харків). В.В. Захаренко багато й успішно працює зі студентами, аспірантами, молодими співробітниками, викладає на радіофізичному факультеті ХНУ ім. В.Н. Каразіна.

є) **СЛУХАЛИ:** Про підтримку кандидатури доктора фізико-математичних наук Ілюшина Вадима Вадимовича (Радіоастрономічний інститут НАН України) у виборах на вакансію члена-кореспондента Національної академії наук України за спеціальністю «Атомна і молекулярна спектроскопія» (Відділення фізики і астрономії Національної академії наук України).

УХВАЛИЛИ: За результатами відкритого голосування (за — 16; проти — 0; утрималися — 0) підтримати кандидатуру

доктора фізико-математичних наук

Ілюшина Вадима Вадимовича

у виборах на вакансію члена-кореспондента Національної академії наук України за спеціальністю «Атомна і молекулярна спектроскопія» (Відділення фізики і астрономії Національної академії наук України).

В.В. Ілюшин — висококваліфікований фахівець у галузі атомної та молекулярної спектроскопії, добре знайий в Україні й у світі вагомими науковими здобутками. Він провадить також активну науково-організаційну діяльність, зокрема з 2012 р. очолює науково-дослідний відділ «Мікрохвильова радіоспектроскопія».

ж) **СЛУХАЛИ:** Про підтримку кандидатури доктора фізико-математичних наук Лева Богдана Івановича (Інститут теоретичної фізики ім. М.М. Боголюбова НАН України) у виборах на вакансію дійсного члена Національної академії наук України за спеціальністю «Теоретична фізика, радіофізика» (Відділення фізики і астрономії Національної академії наук України).

УХВАЛИЛИ: За результатами відкритого голосування (за — 16; проти — 0; утрималися — 0) підтримати кандидатуру

доктора фізико-математичних наук

Лева Богдана Івановича

у виборах на вакансію дійсного члена Національної академії наук України за спеціальністю «Теоретична фізика, радіофізика» (Відділення фізики і астрономії Національної академії наук України).

Б.І. Лев — відомий у світі вчений у галузі теоретичної і математичної фізики, він зробив неабиякий внесок у розвиток фізики конденсованих середовищ, статистичної фізики, фізики твердого тіла й квантової механіки. Крім того, він провадить активну науково-організаційну й викладацьку роботу.

4. СЛУХАЛИ: Про деякі питання щодо наукового журналу «Advances in Astronomy and Space Physics».

Акад. **Я.С. Яцків** надав слово секретареві редколегії журналу «Advances in Astronomy and Space Physics» к.ф.-м.н. В.Я. Чолію.

В.Я. Чолій поінформував присутніх про заяву, у якій Київський національний університет імені Тараса Шевченка та Головна астрономічна обсерваторія НАН України, засновники журналу «Advances in Astronomy and Space Physics», ISSN 2227-1481, зареєстрованого Державною реєстраційною службою України 22 лютого 2012 р. (свідоцтво №КВ 18721-7521Р), просять внести вказаний журнал у Перелік наукових фахових видань України за спеціальностями:

- 01.03.01 – астрометрія та небесна механіка;
- 01.03.02 – астрофізика, радіоастрономія;
- 01.03.03 – геліофізика і фізика Сонячної системи;
- 01.04.08 – фізика плазми;
- 04.00.22 – геофізика;
- 05.07.12 – дистанційні аєрокосмічні дослідження.

У заяві наголошено, що засновники журналу ведуть наукову та навчальну роботу, мають видавничі підрозділи, аспірантури, докторанти та спеціалізовані вчені ради за вказаними спеціальностями.

Далі **В.Я. Чолій** поінформував присутніх про поточний склад редакційної колегії журналу «Advances in Astronomy and Space Physics» та озвучив пропозицію редакційної колегії цього видання: вивести зі складу редколегії Ю.Ю. Балегу, М.М. Самуся, О.Н. Кришталя і В.К. Тарадія та ввести до її складу таких нових членів (за їхньою згодою): проф. Агапітова Олексія Володимировича (Каліфорнійський університет, Лабораторія космічної фізики, Берклі, США) та проф. Хотяїнцева Юрія (Інститут космічної фізики, Упсала, Швеція).

УХВАЛИЛИ: Вивести зі складу редколегії журналу «Advances in Astronomy and Space Physics» Ю.Ю.Балегу, М.М. Самуся, О.Н. Кришталя і В.К. Тарадія та ввести до її складу таких нових членів (за їхньою згодою): проф. Агапітова Олексія Володимировича (Каліфорнійський університет, Лабораторія космічної

фізики, Берклі, США) та проф. Хотяїнцева Юрія (Інститут космічної фізики, Упсала, Швеція), починаючи з підготовки рукопису для тому 8 за 2018 рік.

5. СЛУХАЛИ: Про внесення до тематичного плану наукових досліджень ГАО НАН України на 2018 р. чотирьох НДР, що фінансуються в рамках Цільової комплексної програми НАН України з наукових космічних досліджень на 2018—2022 рр.

Акад. **Я.С. Яцків** поінформував присутніх про чотири нові НДР, котрі фінансуються в рамках Цільової комплексної програми НАН України з наукових космічних досліджень на 2018—2022 рр.:

«Розробка програмно-апаратного комплексу для калібрування інструментів, збору та обробки даних космічної місії Аерозоль-UA» (термін виконання: 08.02.2018—31.12.2022 рр.; науковий керівник: д.т.н. Г.П.Міліневський);

«Новітні методи та нові знання про будову матерії у Всесвіті: опрацювання та наповнення бази даних рентгенівських космічних місій» (термін виконання: 19.02.2018—31.12.2022 рр.; науковий керівник: к.ф.-м.н. І.Б.Вавилова);

«Інформаційно-ефемеридний сервіс та інформаційний сервіс спостережень штучних супутників Землі і малих небесних тіл» (термін виконання: 08.02.2018—28.12.2022 рр.; науковий керівник: к.т.н. Я.О.Романюк);

«Дослідження та інтерпретація акустичних коливань на Сонці за даними космічних експериментів КОРОНАС-ДИФОС (Україна), SOHO (США) та наземних спостережень» (термін виконання: 08.02.2018—28.12.2022 рр.; науковий керівник: к.ф.-м.н. С.М. Осіпов).

УХВАЛИЛИ: Внести до тематичного плану наукових досліджень ГАО НАН України на 2018 р. чотири НДР, що фінансуються в рамках Цільової комплексної програми НАН України з наукових космічних досліджень на 2018—2022 рр.:

«Розробка програмно-апаратного комплексу для калібрування інструментів, збору та обробки даних космічної місії Аерозоль-UA» (термін виконання: 08.02.2018—31.12.2022 рр.; науковий керівник: д.т.н. Г.П.Міліневський);

«Новітні методи та нові знання про будову матерії у Всесвіті: опрацювання та наповнення бази даних рентгенівських космічних місій» (термін виконання: 19.02.2018—31.12.2022 рр.; науковий керівник: к.ф.-м.н. І.Б.Вавилова);

«Інформаційно-ефемеридний сервіс та інформаційний сервіс спостережень штучних супутників Землі і малих небесних тіл» (термін виконання: 08.02.2018—28.12.2022 рр.; науковий керівник: к.т.н. Я.О.Романюк);

«Дослідження та інтерпретація акустичних коливань на Сонці за даними космічних експериментів КОРОНАС-ДИФОС (Україна), SOHO (США) та наземних спостережень» (термін виконання: 08.02.2018—28.12.2022 рр.; науковий керівник: к.ф.-м.н. С.М. Осіпов).

6. Різне.

а) СЛУХАЛИ: Про стажування інженера I категорії відділу атмосферної оптики та приладобудування Ю.Ю. Юхимчук у Лабораторії оптики атмосфери Університету наук і технологій (м. Лілль, Франція) впродовж 1 березня 2018—15 липня 2018 рр.

УХВАЛИЛИ: За результатами відкритого голосування (за — 16; проти — 0; утрималися — 0) дозволити інженерові I категорії відділу атмосферної оптики та приладобудування

Юхимчук Юлії Юріївні

стажування у Лабораторії оптики атмосфери Університету наук і технологій, (м.Лілль, Франція) впродовж 1 березня 2018 р.—15 липня 2018 р. На час цього стажування робоче місце за Ю.Ю. Юхимчук зберігається. Впродовж стажування виплачувати Ю.Ю. Юхимчук 0,5 її посадового окладу (підстава — заява Ю.Ю. Юхимчук).

б) СЛУХАЛИ: Про Постанову Президії НАН України № 11 від 17.01.2018 р.

Акад. **Я.С. Яцків** докладно поінформував присутніх про Постанову Президії НАН України № 11 від 17.01.2018 р. *«Про результати оцінювання діяльності наукових установ НАН України»* та про звіт й рекомендації Постійної комісії НАН України з оцінювання ефективності діяльності наукових установ НАН України.

УХВАЛИЛИ: Інформацію, викладену в Постанові Президії НАН України № 11 від 17.01.2018 р. *«Про результати оцінювання діяльності наукових установ НАН України»*, а також у звіті й рекомендації Постійної комісії НАН України з оцінювання ефективності діяльності наукових установ НАН України взяти до відома.

в) СЛУХАЛИ: Про участь молодих учених ГАО НАН України у виконанні цільової НДР ГАО НАН України.

Акад. НАН України **Я.С. Яцків** надав слово заст. директора з наукової роботи ГАО НАН України П.П. Берцикові.

П.П. Берцик запропонував молодим ученим ГАО НАН України взяти участь у виконанні цільової НДР ГАО НАН України (внутрішній номер 379Ц) та подати свої пропозиції до 1 березня 2018 р.

УХВАЛИЛИ: Інформацію про можливість участі молодих учених ГАО НАН України у виконанні цільової НДР Обсерваторії взяти до відома.

Голова Вченої ради ГАО НАН України

акад. НАН України Я.С. Яцків,

учений секретар Ученої ради ГАО НАН України

Л.М. Свачій.